

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id euidem probamus libenter (Az általunk katholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FÉRENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a Jöhadnyórszékben.

Tűzoltás és biztosítás.

Füstölgő falvak, megégett állatok, kazalok hamuja, emberek jajveszékelése hirdetik a mi vidékünkön is a tűz borzalmas pusztítását. Ily veszélyek felhívják az illetékes faktorokat, hogy komolyan foglal kozzanak azzal a kéréssel: mikép lehetne e tüzkatasztrófákat megakadályozni, vagy legalább is pusztító hatásukat csökkenteni?

Nézetem szerint kétféle módon kell a kérdés megoldására törekednünk: egyrészt a vármegyéek helyhatósági intézkedéseivel, másrészt a tűzbiztosításnak országos, tehát törvényhozási rendezésével.

Ami a vármegyéket illeti, szükséges volna a tűzrendészeti szabályrendeleteknek nemcsak helyes megalkotása, hanem szigorú végrehajtása is. Szükséges volna minden egyes községben az eddiginél fokozottabb mértékben megtenni a tűzbiztonsági intézkedéseket, több tűzoltói felszerelést beszerezni s minden egyes községben tűzoltóságot szervezni. Ugy tudjuk, hogy vármegyénkben serényen folynak ez irányban a munkálatok. Több községnek már van is elég jól szervezett és felszerelt tűzoltósága.

Mindez csak a legutóbbi évek munkája s bizony a vármegye minden községére még nem terjed ki az ilyen szervezés. Sürgetni kell tehát ezt a szervezést addig, míg nagyobb bajok nem származnak. Őszintén megvallva sokat várunk e tekintetben Széchenyi Viktor gróftól, a tűzoltó szövetség lelkes és fáradhatlan vezérével.

A másik része a kérdésnek a tűzbiztosításnak az eddigitől különböző módon való rendezése. Tudjuk, hogy a biztosító-társaságok üzlete igen jó üzlet. Nagy osz-talékat adnak részvényeseiknek s nagy jövedelmeket biztosítanak összes alkalmazottaiknak. De talán ez az oka annak, hogy a tűzbiztosítás nincs oly mértékben elterjedve népünk között, mint ahogyan kívánatos volna. Népünk szegény és sok helyen indolens. Egyik helyen a szegénység miatt nem biztosítanak, hogy megkíméljék a biztosítási díjat, a másik helyen az indolencia miatt, ahol tudniillik vagy egyáltalán nem törődnek a biztosítás dolog-gal, vagy úgy spekulálnak, hogy hátha le nem ég a biztosítandó objektum? E két okra vezethető vissza, hogy hazánkban, kivált falvakon a házaknak s melléképü-leteknek talán fele sincs biztosítva.

Mindkét hibát s minden káros követ-kezményüket el lehetne hártani, ha a tűz-biztosítást kivennők az ületi spekulációk köréből, másrészt általánosan kötelezővé tennők a biztosítást. Az első eredményt el lehetne érni az által, hogy ha megvannak, vagy járasonkint, sőt ha a kezelés celsze-rűsége úgy kívánna: községünkint, d. min-denestre megyei ellenőrzés és felügye-let alatt szerveznők a tűzbiztosítás ügyét.

E szervezésnek alapját képezné aztán az a második követelmény, hogy minden ház- vagy épülettulajdonos köteles volna ezen községi, járási, vagy megyei szerve-zetnél biztosítani a házat, vagy épületét. Eképen el lehetne érni azt, hogy olcsó árakon lehetne biztosítani minden gazdának, sokkal könnyebb szerrel lehetne ellen-őrizni úgy a biztosító-t, mint a biztosító érdekeit, mert hiszen mindenki ismerné a saját szűkebb körében előforduló biztosí-tásokat.

Azok a gyakori és nagy tüzesetek, melyek annyiszor felriasztják az embere-ket nyugalmukból, indítsák már meg a mozgalmat ezen régen vajudó eszmék meg-valósítására!

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Utí élmények.

Radegund.

Első nagyobb pihenést Radegundban akar-tam tartani. A postakocsin elhelyezkedve, három óra hosszat csaknem állandóan hegynek menve, kedves, szelíd érdőségek közt haladva értem el Magyarország egy kis exposituráját. Egy darab Magyarország! Legalább az ott idők száma után bátran lehetne annak nevezni. Az ember lépten-nyomon magyar szót hall, úgy hogy nem egyszer örömet éreztem, ha német szót is zón-gott a fülem körül. Legalább nem kellett azt gondolnom, hogy magyar hazánk annyira szegény fürdőhelyekben, hogy csaknem mindenki idegen-ben kénytelen keresni gyógyulást és szórakozást.

Nem tagadom — s miért tagadnám, — hogy Radegund nekem mód nélkül tetszett. Nem-csak az ott fürdőzőkért és üdülőkért — azokról később beszélek — de magáért is. A jó lsten is mintha az üdülni kívánók számára teremtette volna. Az 1500 mtr. magas Schöckl-hegy olda-lában terül el. Telve üde, balsamos illatot árasztó fenyvesekkel, buján zöld rétekkel és vetésekkel. S ha van, a mi még inkább meglepi az embert:

a források nagy sokasága. Bármerre menjen az ember, de 5—10 perc múlva bizonyosan forrásra akad, a mely üde, kristálytiszta vizet kínálja. Persze a kultura haladt már Radegundban any-nyira, hogy mindegyik forrást csinos márványme-dencével látta el, melléje árnyas fákat ültetett s aluttuk egy-két pihenésre hívó padocskákat állított. Megemlítek még egyet, talán a leglényegesebbet: a pompás kilátásokat, a melyekre lépten-nyomon bukkán az ember. A hegy oldalában akármerre megyünk, mintha egy óriási tányér szélén jár-nánk. Lefelé, egész a láthatár pereméig a hegyes-völgyes vidék változik folyton-folyvást ezer és ezer képbén. Ugyanaz és mégis új. Vízszintesen sik teret csak egy holdnyi területen is hiába ke-resnénk. A geologiai átalakulás korszakában sokat küzdhetett az a földrész. Kinlódott, vajudott, össze-vissza görbült keserves gyűrűlmeben, csupa görcs, csupa pup lett a háta s talán azt szánta meg rajta a Mindenható és azért hintette be vizas-talásul zöld pázsittal, illatos fenyűfákkal, bükkökkel, tölgyekkel. Valami kimondhatatlanul kellemes és megnyugtató ennek a tájnak a szemlélete. Mintha arra volna rendelve, hogy a városi ember, a ki a poros aktacsomók labirintusában tévelygett 10 hónapon keresztül, róttá robotolva a szűk házak közé préselt aszfalt-járdát, szitta a város gyil-koló gőzét és gázát, s most a Gondviselés ez alól a járom alól kiszabadította, hogy szabadon

lélezhesse magába a sziklák és erdők árnyában kóborló ózonos levegőt s kibontsa a lelke szár-nyait a szabad természet határtalan öln. Gyó-gyitgassa, altatgassa, csitítgassa megkínzott idegeit. Pihenjen.

Maga Radegund egy szerény, de csinos és kedves falucska. Lakosainak száma semmiesetre sem érne fel az ezerig. Van csinos, csucsvies stylusban épült temploma, plebánája, egy-két iparos, egy-két földművelője. A többi a vendé-gek után él, azoknak dolgozik, termel, szállít. Természetesen illő ellenérték fejében, a mi ugyan-csak bőven csorog a megoldott idegen érszényekből.

A népről mit mondhatnék? A mit minden steyeri és tirol népről. Hogy végtelenül vallásos, hazáját szerető, rendes, tiszta, szorgalmas, békés, előzékeny nép. A nagy világ gyvai nem boly-gatják a szívét. Nyugodtan morzsolja le életét az ő kedves hegyei közt. Közélebb van az Ur-istenhez, mint egyéb náció gyermeke, azért ra-gaszkodik hozzá oly gyermeki odaadással és hűséggel. A hite megvigasztalja minden nyomo-ruságában és nehéz küzdelmeiben. S ez a nyo-moruság látszik rajtuk. Vasárnap délelőtt végig-néztem az ajtatoskodókat, a kik kora reggel, talán hajnalban nekiindultak már, hogy hosszú, kanyargó utakon, a sziklákon és erdőkön ke-resztül ott lehessenek a 8 órai istentiszteleten s részt vehessenek az egész délelőtt tartó ajta-

Papp Károly

Selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárát a Megyeház-utcáról.)

Mindenmü úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végáruk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrovidebb idő alatti ki-szolgálást ígerek. 2721 158-47

Mai lapunk 4 oldal.

00000465

UJDONSÁGOK.

— **X. Pius.** Ma egy esztendeje ruházta fel a katolikus bibornokok választó se-rege Velence város öszfűrtü patriárkáját a kath. Egyház legelső méltóságával, a pápai méltósággal. XIII. Leo pápa örökébe méltó férfi lépett, a ki terhes, nehéz hivatalát nemesen, Krisztus szíve szerint töltötte és tölti be. Tizenkilencszáz esztendő ez az állás. Nem virágok, hanem tövisék közt vezet. Akkor a martYROK vé-rével kellett terhének adóját leróni, ma egy vajdó világ szellemi csatái közt kell a fölfelé vezető ostromot megvívni. Körül-ötötte a bűnben tespedés, a nyomor átok-szava, a kétségbeesés sikoltása, a hitel-lenség gúnykacaja tombol s Neki a szeretet édesgető szavával kell magasra emelni az erény hófehér lobogóját, hogy a farkasokat bárányokká változtassa s a gyengéket megerősítse a küzdelem utján.

Az egy év, melyet X. Pius pápa szent Péter trónusán eltöltött, fényesen igazolja magasaróttunk szellemét. Mi csak imáinkkal járulhatunk e napon az Ur zsámolya elé, hogy, a Felséges, ki őt a szenvedésekkel teljes pályára vezette, adjon neki erőt és kitartást szent hivatala betöltésére.

— **Szemle.** *Schreiber* Viktor tábornok, a 62. dandárparancsnoka tegnap tartotta meg a 69. gyalogezred helyben állomásozó zászlóalja fölött a szokásos szemlét és a tapasztaltak fölött teljes melegegedését nyilvánította. Este a Magyar Királyban a tisztekkel együtt vacsorált s reggel utazott vissza Budapestre.

— **„Ünnepek szentelj!”** Borzasztó esetről értesít bennünket veréb levelezőnk, mely a múlt vasárnap történt Veréb községben. B. Szabó Lajos ottani vagyonos, gyermektelen gazdaember a vasárnapot választotta ki arra, hogy Gáspár György 17-18 éves szolgájával a kutját kitisztogattassa. A szegény fiura ugyan ráfért volna, hogy a 18-20 órai napi munká után a hetedik napon

pihenjen, de a gazda parancsol s a szolgának engedelmessékednie kell. Reggel 5 órakor leeresztették a négy öl mélységű kutba s a fiu jó ideig szorgalmasan kotorgatta az öszszegyülemlett iszapot. El is készült vele, kérte is gazdáját, hogy huzzák fel, mert nagyon fázik, de a szivtelen ember nem volt melegegedve a munkával s még alaposabban követelt. Így történt, hogy a szerencsétlen legény megmozdította az egyik alapkövet s a kutfal mintegy két méternyi magasságban irtózatossal robajjal öszszeomlott, természetesen maga alá temette a szerencsétlen áldozatot. A robajra többen a hához sziettek s látva a hatalmas tömeg törmelékét, csakhamar melegegyeztek abban, hogy a szegény fiu élve nem látja többé a napvilágot. Egyszerre azonban halk nyöszörgés szava hallatszott fel a mélységből.

— Szabadítsanak ki, mindjárt meghalok.

Akadott egy elszánt férfi, Heszler József, a ki hatalmas izmaiban bizva, vállalkozott a mentés néhez munkájára. Leeresztették, de alig ért a beomlott falig, midőn a még épen maradt falazat másik része robbant le irtózatossal zajjal s őt is maga alá temette. Borzalmas csönd követte a zuhanást. A tömeg visszafojtott lélekzettel leste, hogy nem hallatszik-e újabb segélykérés. Néma csendesség volt a felelet. Csak egy szegény özvegy asszonynak, az élve eltemetett fiu édesanyjának kétségbeesett zokogása hallatszott, a ki a rettenetes hír hallatára Pázmándról Verebre futott már, hogy egyetlen tiának, öreg napjai támaszának szörnyű balesetéről meggyőződjen. Mi lett volna természetesebb a szerencsétlenek megmentésére, mint hogy oldalról a kut alá ásnak s így igyekeznék kiszabadítani az eltemetetteket. De a gazda szava letorkolta a jóakarókat, mert mint mondta: az Istennek se engedni öszszeforgatni az udvarát, ha mindakettő odavész is. Végre egy pázmándi ember, Szendrey József vállalkozott egy újabb kísérletre. Leereszkedett a veszedelmes utra s a köveket lassu vigyázzal kiszedte, felhuzatta s hosszas munka után az áldozatokig ért. Heszler József súlyos zúródásokat szenvedve került a

napvilágra. Életben maradásához azonban alapos a remény. Élve huzzák ki a kötőmezből Gáspár Györgyöt is, de az óriási súly annyira öszszenyomta testét s a hideg víz, melyben nyolcadfélóraig volt nyakig, idegeit és csontjait annyira áthűtötte, hogy ha sebeiből kigyógyulna is, szinte lehetetlen, hogy örökre nyomorékja ne maradjon a szörnyű esetenek.

A községben persze általános a felindulás a bestiális, emberi érzéseiből kivetkőzött B. Szabó Lajos ellen, a ki a vasárnapot megszentésletel-nítve, Isten és embertársai ellen akkorát vétkezett. A följelentést megtették ellene s kétségkívül nem is kerül ki a megérdemelt büntetés.

— **Halásznati biztos.** Meszleny Benedek velen-cei földbírtokost a földm. miniszter halásznati egyesületek és szövötkezeteknek szervezésével bízta meg.

— **Petőfi emléktáblájára** lapunk fel. szerkesztőjénél újabb a következő adományok folytak be:

Dr. Zalai Mihály	5 kor.
A ciszterci ház	5 "
Dr. Klauz György	3 "
Kenessey Gyula	3 "
Fittler Béla	3 "
Czapary László	2 "
Fliis Miklós	2 "
Alaghy Dezső	2 "
Dr. Kerekes Lajos	2 "
Dr. Palánszky Miklós	2 "
Czollner Vince	2 "
Námessy János	2 "
Lukáts Lajos	2 "
Gózonny Gyula	1 "
Schier Gyula	1 "
Dr. Bierbauer Viktor	1 "
Riffer Géza	1 "

Összesen . 39 kor.

Az eddigi gyűjtés eredménye . 61 kor.

Összesen . 100 kor.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy a ne-mes célra szives adományaitk minél előbb be-kiüldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mert a gyűjtés csak e hó folyamán történhetik.

— **A Sas- és Papnövelde-utczák aszfalto-zására** vonatkozó ajánlatok közül a tanács dr. Heidelberg Tivadar (Bpest) ajánlatát fogadta el, aki 15% árengedménnyel pályázott.

tösságokon. Nagy részük alacsony, elkényeszeredett alak. Görbe hátuk, vézna testalkatuk, a golyvától eléktelenített arcuk mintha a nyomoruságos szán-tófldjüket juttatná eszünkbe, a melyen még az idei nagy szárazságban sem tudott megérni a rozs s mint eddig, az idén is zölden, puhán vágják le, póznákon szárogatják s csak a téli pihenő idején jutnak hozzá a kicsépléshez. Csinos, életvidám arcot dehogyan találam volna közöttük. Legföjlebb a gyermekek közt, de a hetedik-nyolcadik esztendőben azokról is lehervad az élet rózsája. Dél tájban, mikor mi a napi posta irtügye alatt Koch barátunk vendéglőjét kerülgöttük — meg-valloni, be-be is néztünk — a gyermekcsereg ott ugrándozott, sivalkodott éktelen jó kedvébe, akár a mi nebulóink. Megszólítottunk egyet-kettőt, hogy miféle rendtelenség az, ilyenkor a vakációzás nagy idején iskolába járni. Nagyon néztek. Ok a vakációt ilyenkor nem ismerik. Most zajlott le az első felévi vizsgájuk, októberben lesz a másik s a vakáció akkor következik, mikor ugy sem lehet iskolába járni, mikor a Schöckl felől sivi majd az északi szél, az utat a hó borítja, a völgyek hóörvé-nyekké válnak, körülöttük az erdő csupa kará-csonyifából fog állani s a hótengerből csak márciusi táján lehet majd újra kikeveredni a rohanó hegyi patakok mentén. Addig be lesznek zárva apró faházikókba s csak az ablakok jégvirágain ke-resztül sóhajtoznak a szűken kimért, lusta nap-

sugarak után. Talán azért olyan sápadtak, véznák, nyomoruságosak a szegény radegundi benszü-lötték.

Maga Radegund két hatalmas völgynek négy oldalán telepedett le. A völgyek alján patakok csörgödez, itt ott valóságos zuhatagot képez, Gyönyörű, méltóságos fák vetnek árnyat a villákra, a melyeket szétszórvá építettek, hogy lárna ne zavarja esetleg az üdülni és pihenni vágyók néma csendjét.

A radegundi üdülőkre nézve két fontos dol-gos van. A fürdés és a séta. Ezekhez alkalmazko-dik a forrásvízivás, illetőleg az étkezés, ugy a mint azt a jó Novi doktor in illo tempore szabá-lyul felállította.

Mindenik villa fürdőház is egyszersmind. Mindegyiknek megvan a maga fürdőszolgája az urak, illetőleg szolgálója a hölgyek részére. A doktorok előírják a fürdés módját, a melyet a szolgáló annak rendje és módja szerint végrehajt. Például: Reggel öt órakor megjelenik Leonhardt és szerencsés „Guten Morgen” kíséretében föl-ebreszti a pihenő magyart. Magával hoz egy vi-zes lepedőt, a deliquentet beletakargatja, a fejére huz egy vizes sapkát, a két kezét lehajlítja és egy durva pokróccal begöngyölgeti, akár egy muniát. Ráarakja az öszses kéznél való ágyruhá-kat és átengedi az izzadás gyönyörűségének. Ez tart fél óráig. A magyar persze jóüzien horkol

azalatt. Akkor újra fölveri, kiszabadítja a lábait s betámoogatja a fürdő szobába, a hol alapos dörzsölésnek, esetleg recept-szerinti dögönyözés-nek veti alá. Megdörzsöli, megszáritja, aztán öl-tözés, majd a séta következik. Föl a hegynek, le a völgybe, kőborogni a szöbbnél-szebb par-thiekon, közben vizet inni. Nyolc óra tájban van a reggeli: atudt tej, méz Graham-kenyérről. Utána pihenés. Délig eltelik az idő trécseléssel, olvasás-sal. Délfelé sürü felhők következnek a gyomor táján. Nem csillapítja le a posta, a melyet egy örökké mosolygó, szopott képi német osztogat már az utcán. Az olvasás, a hazai hírek meg-beszélése csak félmulatság. Van egy kedves ki-látással dicsekedő hely, közel az étkező helyiség-hez. Geduldnak nevezték el. A neve földe pedig egy kis Mária-szobrot állítottak. Itt túrtözteti ma-gát az éhes gyomru magyar s birkózik a bevül-ről áskálódó farkassal, (ha ugyan Koch barátunk vendéglőjében nem szegte meg az orvosi tilal-mat.) Az ebéd — amár huseledel is kerül az asztalra, elég sovány. Illetőleg korántsem ha-sonlít a mi magyar konyhánk bőségéhez. Ebéd után az árnyas fák aljában társaságok verődnek öszse, kergetik a pagátot, megy az alsózás, salk stb. ki mire vágyik. A zenekar limonádé-izú nó-tákra gyűjt, ha ugyan szabad volna gyujtásnak nevezni a zöngedelmeiket. Sokszor kérdezve te-kintettünk egymásra.

Szlanyinka Ferenc
 férfiszabó
 Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt rakatáromat a legfinomabb tavaszi és nyári angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár mellett, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál, gyomri idült bronchitis, számarhurut** és különben **lábbadozóknál influenza után** ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. — **Figyeljünk; hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva:**

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.) 52-5

— **A sztrájk haszna.** Zichy Rafael gróf sárszentmihályi nagybirtokos parkjában csinos kastélyt épített mostanában. A munkánál fehérvári kőműveseket alkalmaztak. A ki őszintén beszél, kell, hogy bevalja, miszerint a fehérvári kőművesek nagy átlagban sohse tartoztak a hangyaszorgalmu munkások közé. Mióta azonban jakabokányiek jóvoltából a sztrájkmozgalmak fölütötték a fejüket, most már nem egyedül a pipagyújtás és a vele járó köpködés nemes szorakozása rabolja el drága perceiket, hanem a sztrájk mibenlétének megtárgyalása is. A falrakás, a malterkeverés kitünő alkalom a munkás öntudat élesztésére, a lankadni készülő buzgalom keverésére, az elv- és szaktársak mozgalmának a nem ritka sikereinek bővebb megbeszélésére. Így tettek Szentmihályon is. A gróf állandó boszankodással nézte a szabadalmazott időlopást, s a munkásoknak csigalassúsággal való előrehaladását. Túrelme azonban akkor fogyott el végkép, mikor a kőműves urak újabb manőverének tudomására jutott. Ujabbban ugyanis azt hozták dívatba, hogy nem a munkaadó parancsol nekik, hanem ők a munkaadónak. Az építő Pénzes és Wagner-cég Pehakker András pallért rendelte melléjük. Nekik azonban Pehakker ábrázata nem tetszett s azért levelet írtak a munkaadónak, hogy nekik más pallért adjanak, mert különben abbahagyják a munkát s a céget szaktársaikkal egyetértőleg bojkottálni fogják. Ez már sok volt a grófnak. Rögtön kiparancsolta parkjából az egész csapatot és erős ígéretet tett, hogy fehérvári kőműves nem fog az ő uradalmában munkát kapni. Egyéb, az idén emelt épületeit is idegen, bécsi munkások készítették s a többihez sem fog fehérváriakat alkalmazni. Az építő cég aztán kénytelen volt idegen munkásokat alkalmazni. Természetes, hogy a munkások most ismét a cégen akarják boszujukat kitölteni s mód nélkül haragusznak, hogy miért alkalmaz a cég idegen munkásokat és nem fehérváriakat. Ime! idevezet a kifejlődött öntudat, az új kor szelleje. Így teszik ellenségüké a munkaadókat, így kény-

szertenek rá jó magyarokat is arra, hogy idegenből, Bécsből hozasson magának munkást, mert a magyar nem elégzik meg azzal, hogy a sorsán javított, hanem örökös heccelődéssel és tanácskozással rabolja el az isten szép napját. A fehérvári építő iparra ilyenformán nagyon szomorú napok fognak következni.

— **A pénzügyigazgatóság figyelmébe.** (Panaszos levelet írtak a...), tekintetes Szekeres József! Par héttel ezelőt panaszoltuk Önöknek, hogy mily bosszantó állapotok vannak Pátkán: a templom és iskola közelében két korcsma is van. Becsés lapjuk meg is emlékezett erre panaszunkról; de — úgy látszik — a pénzügyigazgatóság nem vette tiszta tudomást. Most meg nagyobb óvatlan van a panaszra, mert a két korcsma nem csak hogy megvan, hanem még ki is bújult, sőt olyan alakítások történtek, amelyek még rosszabbra teszik a helyzetet: eddig az egyiknek ajtaja az udvarra nyitott, most éppen aellenében van a templomajtonak, a másikkal meg tekepályát csináltatott a korcsmáros, amely közvetlen az iskola fala mellett húzódik. Amely az a haszna lesz, hogy a gyermekek többet figyelnek a guruló golyókra és löl-tohisanó karunkodásokra, mint a tanító előadására. Eddig sem volt valamilyen épületes a korcsma a gyermekekre, mert vasárnapokint szamitalan iskolás-hut láthat az ember a korcsma udvarán, a kiket — a kiadott szigorú miniszteri rendelet ellenére — sem a korcsmáros, sem az elüljárók, sem maga a biro nem tart szükségesnek eltávolíttatni. — Így nemesednek az erkölcsök. — Ha jól sejtjük, van valami törvényes intézkedés, amelynek intenciója szerint a templom és iskola közelében korcsmat nyitni nem volna szabad. De akármit van is a dolog, mi készek vagyunk akár küldöttséget meneszteni a miniszterhez, ha másképp nem sikerül ezen a túrhelytelen állapotot segíteni.

E levél eleget mond, kommentárt fűzni hozzá szükségtelennek tartjuk. Reméljük, a pénzügyigazgatóság érdeklődni fog a dolog iránt, és segít a méltányos keretben orvoslásában.

régi jóbarátot. Hiába! A nyit, a barátságos arc hamar jut népszerűséghez. Mellettek megy komoly, méltóságos lépésekkel Saara Gyula dr., a kit evekig hideg szívvel embernek képzelt mindenki, csak aztán láttuk, hogy csak a németet nem szereti, a magyar láttára akár el is olvad nagy jószágában. Epen a viharágyu-gyáros sikerült tréfiás üdületin mulatnak. Mosolyogva csatlakozik hozzájuk az örökké elegáns Posits kanonok ur, a ki szíve mélyén mindig csak azt érzi, hogy az aludt tej nem való a magyarnak. Osztozik véleményében a cisztercia Böicskey, a ki kezdetben akár a Schöcklit is megmászta volna, most meg Novi doktor emlékoszlopáig se tudna magát felvonsozni. Turicsok ur nagy léptekkel sántikálva majdnem feldönti őket. Megszakadt a társalgás, új ismerősök kerekednek Magyarország minden részéből, vidáman, savanyuan, vitalkozva a napi élmények fölött. Majd megkondul a csengő hívó szava s a vendégek sietve nyomulnak be a tágas étterembe, hogy az üdítő aludtjejjel gyomruknak farkas éhséget lecsillapítsák s újlag konstaltálják, hogy az aludtjejjel nem magyar embernek való.

Kilenc órákor siri csend üt tanyát az egész faluban s csak a patak csobogása veri fel a csend némaságát.

Bilkei Ferenc.

— **Pályázat tanítói állásra.** A fülei kántortanítói állás megüresedvén, rája pályázat hirdették. Az állás jövedelme átlag 1600 korona. Részletesebb fölvilágosítást Bezöky József plébános, egyh. tanfelügyelő ad.

— **Pintér Károly urnak ügye van.** Úgy látszik, Pintér Károly ur most már nem fogy ki a „meghívások”-ból, mert a napokban ismét kapott egy nyomtatott lapot, amelynek értelmében szerint f. hó 10-én egy kis barátságos szaktársi be-zégetésre a kir. törvényszék magánál szivesen kívánja kérésgetlen, hogy Pintér Károly ur ennek megdöntésére.

— **Adós fress!** Ezzel a jelszóval ajkán ment be Klein Zsigmond helybeli ékszerész Kertész Manó tart hunvedhadnagyhoz, aki neki 40 koronájával tartozott. A hadiágy ur a kellemetlen vendég láttára bezárta az ajtót, később pedig kardot rántott. Persze, Kleinnek sem kellett több, **méltóságos lépésekkel** távozott. A rendőrség tett feljelentés alapján az esetet a parancsnoksnágnál bejelentették.

— **Polka vagy csárdás.** Sárkeresztúron vasárnap zajlott le a bucsi. Természetesen nem verekedés nélkül, a mely azonban ez esetben emberéletet is kívánt áldozatul. Szekeres József jól fölöntött már a garatra. A banda polkát húzott, a mi inye szerint volt a mulatózó seregnek. Nem azonban Szekeresnek, a ki minden áron csárdást követelt s mivel kérelme nem talált meghallgatásra, újabb decik beszédese után segítségkéréshez folyamodott. Kiemelvén a kocsiöcsöt, a korcsma felé indult s Molnár István sárkeresztúri lakost, a ki gyanútlanul állott a korcsma udvarán, hátulról oly erővel ütötte balhálántékon, hogy az rögtön összeesett. A rettenetes ütés következtében egész koponyája megrepedt s nagy vérömlés után hétfőn este kiszenvedett. A hivatalos boncolást szerdán délelőtt jették meg dr. Hercz Oszkár és dr. Keczan Livius orvosok, a gyilkost pedig a csendőrök beszállították a törvényszék fogházába.

— **Drága kis kihágás.** Balogh János hentes nem elégedett meg azzal a haszonnal, a mit az 1 korona 24 filléres hussal szerzett, a legutóbb kisütötte, hogy tetemes „megtakarítással” jár, ha nem fizet fogyasztást. Tegnap több sertést vágott, de egyet „takarékosagból” nem jelentett be. Amde erre a „takarékosagra” alaposan ráfizetett: elkobozták a húst, és 40 korona bírságot sóztak a nyakába.

— **Megkerült az „elvesztő”.** lapunk mult számában megírtuk, hogy a rendőrség egy 20 koronás bankjegyet elvesztőjét kereste. A pénz — mint jeleztük — egy cselédleány, vesztette el. Minthogy már jelentkezett a rendőrségnek, tudjuk a nevé is: Tischler Erzsébetnek hívják, özv. Weisz Bernátnénál szolgál.

— **Öngyilkosság.** Özv. Szücs Józsefné pákozdi lakos évek óta szenvedett szívbajban; két hónap óta pedig ágyban kellett fekdünie. A 62 éves asszony emiatt annyira elkeseredett, hogy 2-ikán éjjel 11 órákor kiszökött az udvarra, és beleugrott a kutba. A hideg víz észreterítette s jajveszékelnéi kezdett. S. Szabó István, aki a beteget ápolta, a szomszédok segítségével ki is huzta; de — bár még élve került ki a kútból — rövid kilődás után meghalt.

Legelegánsabb cipők

készülnek Csucs István kitünő hírnevű cipész műhelyében. Pompás választékot tartok mindennemű lábbeliekből, melyeknek kitünő minőségeért felelősséget vállalok. Leghíresebb angol cipőkrémek és cipőfénymazak. **Raktár Szekeres-fehérvár, Nádor-utca (Eisenbart óras mellett.)** 52-14

2720

Uj körorvosai állás. Fejérvármegye törvényhatósága Mór székhellyel (Nagyveleg, Bakonyvárkony és Pusztavám körrel) új körorvosai állást szervezett. Az érdekelte községek felelősségét a miniszter elutasította, így az 1200 korona törzsfizetéssel s 400 korona fuvarilletményvel bíró állásra a pályázatot legközelebb kiírják.

Levél a szerkesztőhöz. Tisztelt szerkesztő ur! A szívünket, lelkünket pokoli örömmel kinzó kánikula idején, a mikor minden lépésnél azt tapasztaljuk, hogy ósvárosunk mily gazdag porban és mily szegény vízben; mikor nem győzünk eleget gyönyörködni a puha aszfalt izzadásában, s a házak falain szenvédélyvel tanulmányozzuk a hőkisugárzás elméletét — mondom az ilyen fehérvári mulatozás idején nem mindenkinek juttatta jó sorsa azt a kiváló szerencsét, hogy a szőlőhegyre mehebben vizsgálatot keresni és zöldet látni. Jóformán egyetlen menekvés ilyenkor a Zichy-liget. Vonulnak is ám arafelé szépséges gänsemarsban városunk lakói. Dámák és urak, zsebkendőben gazdag reményei szép hazánknak, tiszták és nem tiszták, nyalka hadiak és a konyha tünderei gazdag változatosságban hullámszának föl és alá, akár zajló tenger. Szóval mikor a száját táltó nap aludni tért és megszűnt orrali lehetével bennlünk kinozni, oly élénkség uralkodik a Zichy-ligetben, hogy igazán büszkének lehetnénk rá. Csak aztán valójában is büszkének lehetnénk rá. Ne történének olyan jelenetek, a milyenek a napokban is tanuja valék. Egy csomó mesterlegény egy dézsahölgy körül zsongott. Lehetek vagy tizen. Eleinte csendesebben, aztán zajosan diskuráltak végül az erősebb nem neki esett az egyetlen gyöngének és úgy elverték, mint a kőfénekű dobót. Sőt, hogy a hatás egészen teljes legyen, beletaszáltak a bokrok közé. Természetes, hogy a megtámadott a gyengédletlen érintéskor nem épen bizelgő szavakkal honorálta s a moll és dur skálán oly futamokat rendezett, a mi sivalkóadásnak, sőt ordításnak is beillenek.

Nohát az ilyesmik épen nem tartozik az épületes jelenetek közé. A Zichy-ligetet pihenésre és üdülésre szánták. Az ilyen jeleneteket pedig nem pihenhet a szem és nem üdülhet fel a lélek. Van rendőrségünk és pedig immár felemelt számban. Talán jó volna, ha becses figyelmüket az ilyesmi is megragáná és megmentenék városunk sértáló publikumát az ilyen fölösleges jelenet végigélvezésétől. — Tisztelettel egy olvasó.

Összeültetés a csendőrökkel. Régi bűne a magyarnak, hogy megbocsájtani nem tud, s így egy-egy vásár, bucsi, mulatság késelés nélkül alig mulhatik el. Hogy ennek elejét vegyék, (nem volt szerencsés gondolat) a *sukorói* bucsi alkalmával a bíró és csendőrök nem engedték meg a muzsikálást. Csak hogy e miatt a csendőrök támadták meg, aminek az a szomorú eredménye lett, hogy a csendőrök a tömeg közé létek. A három lövésnek három áldozata van: Szentmihályi János 50 éves földműves rögtön meghalt, Németh Mihály 19 éves legény súlyosan és Tunikold Ferenc könnyebb sérülést szenvedte. A vizsgálatot megindították.

Harcászati céllövés Zámolyon. Holnap lesz a tartalékosok és póttartalékosok harcászati céllövő gyakorlata, amelyet szokás szerint a Zámoly fölött az e célra berendezett lövőtérre végeznek. A katonai hatóság lakosságának tudomására szokták juttatni ezt a napot, mert akkor a megjelölt területen belül járni életveszélyes.

A játék vége. Berebora Antal 30 éves aratót Csurgóról azzal hozták a Szent-György kórházba, hogy zsákolás közben a padlásról leest. Berebora pár órai kintolás után meghalt. Az orvosok előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, annál is inkább, mert a behozók egyes elejtett szavából mára lehetett következtetni. Az ügyészséget értesítették az esetről, mely megindította a vizsgálatot s csakhamar kitűnt, hogy a szomorú végű esetnek más volt a kezdete. Berebora ugyanis ingerkedett Cseh István nevű, 22 éves legényvel, hogy kettőjük közül ki az erősebb. A bírközásnak az lett a vége, hogy Cseh úgy a földhöz lapította Bereborát, hogy az belső elvérzést kapott és ennek következtében kiszenvedett. Az orvosi vizsgálat, mely tegnapelőtt folyt le a Szent-György kórházban, mindent megállapította. Az áldozat halálát öt apró gyermek siratja. Cseh ellen megindították az eljárás.

A ragadós állati betegségek legutóbbi hiv. kimutatása. Fejérvármegye. Lépsene: székesfehérvári Csőr. Veszélyesség: székesfehérvári Lovasberény, Moha, Nadap; váli Pázmán. Ragadós száj és körömfájás: móri Balinka, Bodajk 12 u., Guttamási; sárbogárdi Alap, Herczegfalva 17 u., Nagylok, Sárszentagota 11.; székesfehérvári Csőr 6 u., Nádasladány 13 u., Seregélyes, Sukoró 7 u. Rühkór: váli tárnok 16. Sérítésorban: adonyi Nagyerkátá 1 t., Rácalmás 1 p.; sárbogárdi Sárszentagota 2 u.; székesfehérvári Csőr 6 u., Nádasladány 13 u., Seregélyes, Sukoró 7 u. Sérítés: adonyi Adony, Ercsi, Pusztaszabolcs 1 m.; móri Csókakö 12 u., Magyaralmás 9 u., Pusztavám 25 u., Söréd 10 u.; sárbogárdi Herczegfalva 8 u., Pusztagegres; székesfehérvári Csőr 10 u., Iszkaszentgyörgy 16 u., Seregélyes; váli Baracska, Bicske Csabdi 3 u., Felcsut, Martonvásár, Mány, Sósuk Tabajd 7, Tárnok, Tordas 4 u., Váli.

Dr. Kovács János ügyvéd irodáját a Kossuth-utcai 18-ik sz. ház emeletére helyezte át.

IRODALOM.

Uj keresztény szociális röpirat. A keresztény munkás nép felvilágosítására kitűnő röpiratot adott ki az „Igaz Szó” szerkesztősége. A röpiratot *Scalanczy Sándor* társszerkesztő írta. Határozott vonásokban megrajzolja a munkálkodó nép helyzetét, a keresztény szocializmus és a szociáldemokrácia közötti különbséget. Fejtelei a szervezkedés szükségességét és megjelöli annak módját. Végül pedig adja a magyarországi keresztény szociális mozgalom programját. A kitűnő füzet címe: *Mi fáj és mi kell a keresztény munkásságnak? Ára csak 6 fillér.* Tömeges terjesztésre rendkívül ajánlatos. 100-on felüli megrendelésnél nagy árkedezmény. *Megrendelhető a pénz előleges behűlése mellett az „Igaz Szó” szerkesztőségében. (Budapest, Práter-u. 12. 1.)*

A Katolikus Hívtelmi Folyóirat júliusi (7.) száma a következő gazdag tartalommal jelent meg:

1. Az új népközlési törvényjavaslat. (A tanítóképzés és képesítés). Kományfi K. D.
2. A nőkirály.
3. Meglétek Csaruka. Balassa Bálint. A megtért lantos. Nagy Béla.
4. Külföldi Szemle. X. Pius állásfoglalása. — Az örült Combes és művei. — Német Tüdősök rugkaplódásai. — A belga katolicizmus működése. — A szevillai kath. sűtőkongresszus. — Az angol biblia-társulatról. — Amerikai hangok. — A „megrendszabályozott” püspök. Ifju Sámbar.
5. Protestáns Szemle. Hol a hazája a protestantizmusnak? — Hazafias atyánk és szent István napja. — Tüdős nyári szufflaja. — Ravasz protestantizmus. — A megalkuvó felekezet.
6. Krónikás. Panis quotidianus. — A költségvetés vitája. — Aratás az iskolában. — A gerinctelenek. — Munkásegyesületeink. — A revizio. — Hazatérés. — Szocialista erkölcsök. — Dr. Helvey.
7. Irodalom. Prinzessin Hairie Ben-Aiad: Die türkische Frau, ihr socials Leben und der Harem. Alexander. — Dr. M. Runge: Das Weic. Alexander.
8. Újgyesek.
9. Rannenhorsl Wäldrich. Kath. regény a reformáció korából. Irta Labadye. Ford.: T. Pelikán Kissó. (Folyt.) Egy iv. E valóban lézagpótló folyóirat előfizetési ára 8 kor. mely összeg a szerkesztő-kiadóhivatalba Budapest, VII. Csömör-ut. 16. szám alá küldendő.

Az Egyházi Közlöny (szerkesztő Gyerey József) XVI. évf. 30-ik számának tartalma:
Vezércikk: Bubicz Zsigmond. — **Egyetlenes egyház:** A Non expedit. — A katolikus kongresszusok állandó bizottsága. — Szűz Mária szep-lőtelen fogantatásáról. — IX. Pius beatifikációja. — Az olasz király a római zsinagógában. — A páduai bazilika ünnepe. — A szakítás küszöbén Franciaország és a Vatikán között. — A kongregációk oktatási jogának elnyomása. — A lordok háza a nőemancipációról. — A „Denifle-kérdés” hez. — Boltzár-ünnep Esztergomban. — A párbér és napszám megváltása a gör. kath. egyházközösségekben. — Amerikai katolikus magyar ügyek. — **Időszéri kérdések:** Kubinyi Viktor, A francia konkordátum. (I.) — **Szociális kérdések:** Pador Gábor dr., A keresztény szociális mozgalom Itáliában. — **Szöszék:** Bernhard Zsigmond S. J., Mint értékesíthetők jobban a Szentírás a

szöszéken? — **Széljegyzetek:** Excellenz Mirbach. — **Társalgó:** Hódóegus, A tulbuzgóságról. — **A hét krónikája.** — **Irodalom:** (L.), Zubricky Aladár dr., Szent-Irén lyoni püspök életének chronológiája. — (J. J.), dr. Csókás Vidor, A tanítók véltöszentje. — A hét világirodalmából. — Személyi változások, hírek és apróságok. — **Memento.** — Szerkesztői üzenetek. — **Hirdetések.** — **Melléklet:** Sheehae, Delmege Lukács. (XXX.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

VASUTI MENETREND.
 Érvényes 1904. május 1-től 1904. október 1-ig.

Budapest	Székesfejérvár	Nagykanizsa
indul	érkezik	indul
Gy. v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este
Gy. v. 8.00 regg.	9.17 d. e.	9.22 d. e.
Sz. v. 6.50 regg.	9.00 d. e.	9.27 d. e.
Sz. v. 10.00 este	11.58 éjjel	12.08 éjjel
Sz. v. 2.00 d. u.	4.01 d. u.	4.13 d. u.
Sz. v. 5.25 d. u.	6.45 d. u.	6.50 d. u.
Sz. v. 5.50 regg.	7.17 regg.	7.22 regg.
Sz. v. 5.45 este	7.35 este**)	10.11 d. e.**)
Sz. v.	1.30 d. u.	2.40 d. u. Siófok-ig.***)

*) Kiselekedik június 30-ikától szeptember 10-ig.
 **) Július 1-től Augusztus 31-ig vasár- és ünnepnapokon.
 ***) Csak június 10-ig kiselekedik.
 ****) Értékesítésként július 1-től Augusztus 31-ig vasár- és ünnepnapokon.

Nagykanizsa	Székesfejérvár	Budapest
érkezik	indul	érkezik
Gy. v. 5.47 regg.	8.29 d. e.	8.35 d. e.
Gy. v. 5.08 d. u.	7.52 este	8.00 este
Sz. v. 2.10 d. u.	6.09 d. u.	6.19 este
Sz. v. 12.40 éjjel	4.23 éjjel	4.31 éjjel
Sz. v. 9.30 d. e.	1.58 d. u.	2.42 d. u.
Sz. v. 4.18 éjjel	7.46 regg.	7.56 regg.
Bal. Szat.-györgy.	9.45 este	9.51 este
Sz. v. 6.50 este	6.25 reggel	8.30 d. e.

Siófok
 Sz. v. 8.10 este 9.21 este***)
 *) Június 30-ikától szeptember 10-ig naponta.
 **) Július 1-től Augusztus 31-ig csak vasár- és ünnepnapokon.
 ***) Július 1-től Augusztus 31-ig csak vasár- és ünnepnapokon.

Komárom	Székesfejérvár
indul	érkezik
Sz. v. 3.35 éjjel	6.15 regg.
Sz. v. 12.03 d. u.	2.35 d. u.
Sz. v. 5.30 d. u.	7.45 este

Székesfejérvár	Komárom
indul	érkezik
Sz. v. 6.26 regg.	9.05 d. e.
Sz. v. 11.20 d. e.	2.20 d. u.
Sz. v. 9.32 este	12.30 éjjel

Székesfejérvár	Jutas	Kiss-Czell
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9.31 d. e.	10.41 d. e.	10.46 d. e.
Sz. v. 12.25 d. u.	2.02 d. u.	2.10 d. u.
Sz. v. 9.27 este	10.50 éjjel	5.10 d. u.
V. v. 4.28 éjjel	7.51 regg.	

Kiss-Czell	Jutas	Székesfejérvár
indul	érkezik	indul
Sz. v. 2.20 d. u.	4.48 d. u.	4.53 d. u.
Sz. v. 4.48 regg.	7.06 regg.	7.11 regg.
		4.52 regg.

Székesfejérvár	Adony-Szabolcs	Páka
indul	indul	érkezik
Sz. v. 9.10 regg.	11.05 d. e.	3.03 d. u.
Sz. v. 4.06 d. u.	6.03 d. u.	9.33 este

Páka	Adony-Szabolcs	Székesfejérvár
indul	indul	érkezik
Sz. v. 2.00 éjjel	6.23 regg.	7.39 regg.
Sz. v. 1.19 d. u.	6.11 d. u.	7.30 este

Alba	Bicske	Alba
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9.36 d. e.	12.09 d. u.	5.51 regg.
Sz. v. 2.55 d. u.	5.44 d. u.	6.24 este

Alba	Sárbogárd	Alba
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9.22 regg.	10.57 d. e.	6.31 regg.
Sz. v. 2.47 d. u.	4.30 d. u.	1.00 d. u.

5 koronáért
 küldök 4 1/2 kilo (kb. 50 db) kevésbé megsérült finom enyhe pipere-zappant rózsát, lilomtejt, orgonát, ibolyát, rezedát, jászminit és gyöngyvirágból szépen összeválogatva utánvétellel küldi: **Schoffer D. Sándor**, Budapest, VIII., 2800 Bezerédi-utca 3. szám. 20-2